

# HÅLLBARHET

## REDOVISNING 2015

SVENSKA KYRKAN NATIONELL NIVÅ

# INNEHÅLL

Inledning och kontext	3
Vår värdegrund och utgångspunkt	4
Styrning	5
Frågor som prioriteras	6
Våra samarbeten	14
GRI-index	16

## OM DEN HÄR RAPPORTEN

Svenska kyrkan är Sveriges största trossamfund och landets största medlemsorganisation. Vid årsskiftet 2015/16 hade vi 6,2 miljoner medlemmar vilket motsvarar 63 % av befolkningen. Svenska kyrkan består av självständiga lokala och regionala enheter (församlingar och stift) och den nationella nivån (kyrkomöte, kyrkostyrelse och kansli i Uppsala). Den här rapporten omfattar den nationella nivåns hållbarhetsarbete. Läs mer på [www.svenskakyrkan.se/hallbarhet](http://www.svenskakyrkan.se/hallbarhet)

Trossamfundet Svenska kyrkan  
Organisationsnummer 252002-6135

# INLEDNING OCH KONTEXT

De senaste åren har hållbarhetsfrågorna fått allt större utrymme i samhällsdebatten. 2015 var på många sätt ett unikt år med välkomna genombrott och stark mobilisering av aktörer som vill bidra till en bättre värld. Ett globalt klimatavtal klubbades i Paris och FN antog nya, ambitiösa hållbarhetsmål (Agenda 2030). Tillsammans lägger de en grund för välbehövliga insatser i våra samhällen de kommande åren. I Sverige väcktes en stark vilja att hjälpa till när allt fler människor på flykt sökte sig till våra gränser för att få en fristad från krig och förtryck. Regeringen drog tvärt i handbromsen mot årets slut men människors engagemang och vilja att bidra är ändå vad som stannat kvar på näthinnan - ett engagemang som i stor utsträckning kanaliserades genom kyrkor och andra ideella organisationer.

En kraftsamling, goda visioner och kreativitet behövs om vi ska klara de stora samhällsutmaningar som vi står mitt uppe i både globalt och på hemmaplan. Jordens befolkning ökar och allt fler människor i världen blir medelinkomsttagare vilket är en stor seger men också en utveckling som ökar trycket på vår jord. Pågående klimatförändringar, vattenbrist och stora klyftor i världen mellan dem som har och inte har visar att vi måste hitta nya sätt att producera, konsumera, leva och dela. Behovet av motkrafter är uppenbart i en tid då främlingsfientlighet och extremism återigen sprider sig i Europa och människor drar ut i krig i religionens namn.

Svenska kyrkan har arbetat med flera av frågorna ovan under lång tid och de är ständigt närvarande i vår verksamhet. Med människovärdet i fokus arbetar vi för människor som lever i utsatthet både i Sverige och utomlands, oavsett om orsaken är fattigdom eller sjukdom, miljöförstöring eller pågående konflikt. Vi arbetar för allas rätt till andlig utveckling och en ökad förståelse och tolerans mellan religioner. Våra värderingar genomsyrar också det arbete som bedrivs för att ta ansvar för den egna verksamhetens effekter, oavsett om det handlar om hur vi placerar våra pengar eller hur vi påverkar klimatet genom resor och energiförbrukning.

Hållbarhetsfrågorna är inte nya för Svenska kyrkan, men utmaningarna och möjligheterna är i ständig förändring, något som återigen blev uppenbart under 2015. Civilsamhällets organisationer spelar en viktig roll för

att finna lösningar och bygga kapacitet i svåra tider. Uppdraget för Svenska kyrkans nationella nivå är bland annat att företräda utåt i samhällsdebatten och genom stöd och samverkan med församlingar och stift bidra till att stärka och utveckla Svenska kyrkans verksamhet, som ofta har bäring på högaktuella hållbarhetsfrågor.

## RAPPORTENS AVGRÄNSNINGAR

Den här redovisningen beskriver hur Svenska kyrkans nationella nivå arbetar med olika hållbarhetsfrågor. Den omfattar inte verksamheten ute i församlingar och stift, som är självständiga enheter. En av den nationella nivåns uppgifter är dock att vara en sammanhållande kraft för Svenska kyrkan i stort genom att ge stöd och skapa möjligheter för samverkan med stift och församlingar, och detta arbete beskrivs i rapporten. På den nationella nivån har även det internationella arbetet sin hemvist med ett aktivt utvecklingsarbete tillsammans med lokala partners i 40 länder, främst i Afrika, Latinamerika, Sydostasien och Mellanöstern. På sid 5 illustreras vilka våra intressenter är.

Det är första gången som Svenska kyrkans nationella nivå redovisar enligt GRI G4. Rapporten är upprättad i enlighet med G4 nivå Core och med sektors-tillägg för ideell och finansiell sektor för att täcka in aspekter som är väsentliga för verksamheten (förteckning finns på sidan 16).

---

## KORTA FAKTA

- 60 miljoner människor är på flykt i världen idag varav hälften är barn<sup>1</sup>. Uppemot 90 % av dem finns i fattigare länder. 160 000 personer sökte asyl i Sverige under 2015.
- Effekterna av klimatförändringarna märks idag på alla kontinenter men drabbar människor som lever i fattigdom och utsatthet värst.
- 1 % av världens vuxna står idag för hälften av världens samlade förmögenhet. 70 % står för knappt 3 %<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> <http://www.unhcr.org/558193896.html>

<sup>2</sup> Credit Suisse, Global Wealth Report 2015.

---

# VÅR VÄRDEGRUND

Människovärdesprincipen och förvaltarskapetstanken är invända i Svenska kyrkans arbete. De är centrala tankegodar i kristen etik och tro, och betonar alla människors lika värde och att vi har ett ansvar gemensamt mot varandra, kommande generationer och skapelsen i stort. Som kyrka verkar vi därför för en rättvis fördelning och en uthållig användning av naturens resurser.

Både människovärdesprincipen och förvaltarskapetstanken återspeglas i dagens konventioner och ramverk för hållbarhet<sup>3</sup>. Hållbarhet brukar beskrivas utifrån tre dimensioner – ekonomisk, miljörelaterad (ekologisk) och social hållbarhet – och alla tre måste vara starka för att en verksamhet ska kunna betraktas som hållbar.

<sup>3</sup> I Brundtlandrapporten, som skrevs på uppdrag av FN 1987, etablerades följande definition: ”En hållbar utveckling är en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov”.

---

## VAD MENAR VI MED HÅLLBARHET?

**Miljörelaterad (ekologisk) hållbarhet** omfattar frågor som en verksamhets klimatpåverkan, användning av kemikalier med mera. En ohållbar hantering av ekologiska resurser gör det svårt att bygga ett ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

**Social hållbarhet** omfattar mänskliga rättigheter, inklusive anställdas, barns och lokalbefolkningars rättigheter. På en arbetsplats kan det handla om frågor som fackliga rättigheter, mångfald och hälsa. I samhället i stort berör det frågor som social sammanhållning och behovet av sociala skyddsnet.

**Ekonomisk hållbarhet** berör frågor som effektiv och ansvarsfull resursanvändning samt insatser för att förhindra korruption.

---



# STYRNING

Kyrkostyrelsen ansvarar ytterst för Svenska kyrkans hållbarhetsarbete på den nationella nivån. Hållbarhet ska vara en integrerad del i verksamhetsstyrning och verksamhetsplanering och under hösten 2015 tillsatte generalsekreteraren en hållbarhetschef för att leda integreringsarbetet framöver.

En ny styrningsprocess har tagits fram för att knyta ihop arbetet som berör viktiga hållbarhetsfrågor. Arbetet för en mer hållbar utveckling är centralt för Svenska kyrkans uppdrag och verksamhet även om insatserna inte alltid beskrivits i termer av hållbarhet. Strategin framåt handlar därför både om att synliggöra det arbete som redan bedrivs och att vidareutveckla viss verksamhet.

Under hösten 2015 utfördes en nulägesanalys, som utgångspunkt för strategin framåt. Väsentliga hållbarhetsfrågor identifierades efter dialoger med anställda som har omfattade kontakt med externa intressenter. Andra underlag bestod av medierapportering, inomkyrkliga och externa enkäter för 2013 och 2014 samt

underlag från den internationella verksamhetens strategiarbete 2012/2013. Dialoger med intressenter kommer att fortsätta under 2016.

## Styrande dokument

Flera grundläggande dokument har bäring på hållbarhetsarbetet:

- Uppförandekod för hela verksamheten
- *Act Alliance Code of Conduct* – för Svenska kyrkans internationella arbete
- Arbetsmiljöpolicy
- Likabehandlingspolicy
- Jämställdhetsplan
- Finanspolicy och etiska placeringsriktlinjer
- Riktlinjer för policydialog
- En ny miljöpolicy och uppförandekod för leverantörer arbetades fram under 2015 och kommer att behandlas av kyrkostyrelsen 2016.

## VÅRA INTRESSENTER



Dokumenterna ovan täcker in de prioriterade frågorna i nästa avsnitt.

## Uppföljning

Effekterna av arbetet med policyer och riktlinjer följs upp genom regelbunden medarbetarenkät, psykosocial arbetsmiljöenkät, annan statistikinsamling (t ex för arbetstid, hälsa och miljöpåverkan) samt utvecklings-samtal och dialog med fackliga representanter. Svenska kyrkans internationella arbete följs upp dels genom intern kontroll, dels genom extern revision (*Core Humanitarian Standards*, CHS). CHS bygger på nio principer som alla har ett brett hållbarhetsfokus. Ett system för klagomålshantering för den internationella verksamheten är ytterligare ett verktyg för uppföljning och kvalitetssäkring.

Läs mer på [www.corehumanitarianstandard.org](http://www.corehumanitarianstandard.org).

# FRÅGOR SOM PRIORITERAS

Verksamheten berör olika hållbarhetsfrågor. I det här avsnittet redogör vi för de aspekter som ringats in som de mest väsentliga efter omvärldsanalys och dialog med intressenter.

## SOCIAL HÅLLBARHET

Den sociala hållbarheten finns inbyggd i Svenska kyrkans uppdrag vilket märks allra tydligast i det diakonala arbetet och i det internationella utvecklingsarbetet där människovärdet och ett rättighetsbaserat förhållningssätt står i fokus.

## STÖD TILL OCH SAMORDNING MED STIFT OCH FÖRSAMLINGAR

Undersökningar och löpande dialog med medarbetare ute i församlingarna visar på ökade behov bland människor som lever i utsatthet eller genomgår kriser, vilket i sin tur ökar trycket på Svenska kyrkans sociala arbete. Svenska kyrkans nationella nivå samverkar med stiftet för att se till att utforma insatser på bästa sätt och får löpande uppdrag från kyrkomötet och kyrkostyrelsen. Några exempel på insatser under 2015:

160 000 personer sökte asyl i Sverige under 2015. Under året gav den nationella nivån utökad stöd till församlingar och stift för att på bästa sätt kunna hantera det ökade flyktningmottagandet. Många stift och församlingar har sedan länge arbetat med frågor som gäller migration och integration, men på grund av det ökade trycket utvecklades en ny typ av stödfunktion på den nationella nivån – Support Migration – för att samla erfarenheter och ge vägledning under en utmanande tid.

Under perioden 2015–2018 bedrivs projektet *Diakoni och Välfärd* för att ta fram gemensamt material och erbjuda mötesplatser som kan stärka församlingarna i det diakonala uppdraget.

*Mer än jobb – Svenska kyrkans stöd till människor i arbetslöshet* är ett samverkansprojekt som inleddes under 2015 tillsammans med Svenska kyrkans arbetsgivarorganisation och Arbetsförmedling. Projektet vänder sig till stift och församlingar som vill bedriva verksamhet som leder till att fler arbetslösa kommer i arbete, praktik eller utbildning. Projektet kommer bland annat att kartlägga verksamheter som redan

pågår i församlingarna och ta fram arbetsmodeller som kan användas i nya sammanhang.

Andra exempel på kapacitetsstärkning och utvecklingsarbete under det gångna året gällde en satsning på utbildningar i psykosocialt stöd i samband med flyktningmottagande tillsammans med Röda Korset och Rädda Barnen samt kompetensutveckling om våld i nära relationer tillsammans med Nationellt Centrum för Kvinnofrid.

Sedan år 2000 främjar den nationella nivån, tillsammans med stiftens miljösamordnare, ett strukturerat miljöarbete genom ledningssystemet *Miljödiplomering*. Cirka 100 församlingar och stift arbetar med verktyget idag. Stöd ges också till församlingar och stift i arbetet med att utföra barnkonsekvensanalyser när beslut bereds, ett krav som gäller för hela Svenska kyrkan. En handbok som ger vägledning kommer att publiceras i början av 2016.

I det flerspråkiga arbetet görs insatser för att stärka barn och unga som tillhör språkliga minoriteter och urfolket samerna. Svenska kyrkan arbetar dels för att öka kunskapen om minoritets- och urfolksrättigheter, dels för att öka dessa gruppers delaktighet och inflytande i frågor som berör dem. Under 2015 inleddes ett arbete för att lyfta fram hur klimatförändringar påverkar de arktiska urfolkens situation.

Den nationella nivån har även uppdraget att tillsammans med stiftet samordna och utveckla ett antal samhällstjänster som församlingar tillhandahåller, till exempel Sjukhuskyrkan, Universitetskyrkan, Svenska kyrkans familjerådgivning och tjänsten Jourhavande präst. Jourhavande präst bidrar till samhällets försök att förhindra självmord. Under 2015 tog tjänsten emot cirka 80 000 samtal.

## SVENSKA KYRKANS INTERNATIONELLA ARBETE

Den extrema fattigdomen har minskat från 37 till 10 procent sedan 1990 men stora utmaningar återstår för att till exempel minska hungern (inte minst i Afrika söder om Sahara), hantera klimatutmaningen och skapa mer uthålliga, jämställda och jämlika samhällen. Utmaningarna framåt återspeglas i de nya hållbarhetsmålen (Agenda 2030) som antogs av FN under 2015.

Inom det internationella arbetet verkar Svenska kyrkan för en rättvis och hållbar utveckling genom



stöd till satsningar som genomförs av lokala partner i 40 länder i Afrika, Latinamerika, Mellanöstern och Sydostasien. Svenska kyrkan arbetar även med humanitärt bistånd i samband med katastrofer, oavsett var i världen de uppstår.

Under 2012/2013 genomfördes omfattande omvärldsanalyser och lokala intressentdialoger som sedan låg till grund för en ny strategisk plan (2014–2017) för den internationella verksamheten. Ett antal fokusområden valdes ut: Hälsa, Genusrättvisa, Hållbar försörjning, Tro och lärande, samt Fred och försoning. Se exempel på nästa sida.

Tillsammans med andra kyrkor, ekumeniska nätverk och utvecklingsorganisationer strävar vi efter att bidra till en demokratisk utveckling genom att själva vara modeller för en demokratisk kultur med respekt för människovärdet, även i miljöer som präglas av förtryck och brist på rättssäkerhet. En gemensam uppförandekod och andra riktlinjer har tagits fram inom ACT-alliansen<sup>4</sup> vilken utgår från våra värderingar. Ett rättighetsbaserat arbetssätt ligger till grund för vårt eget och våra partners arbete. Det innebär att vi försöker komma åt grundorsakerna till att människor lever i utsatthet och marginalisering och skapa förutsättningar för individen att tillsammans med andra förändra sin livssituation. Vår utgångspunkt är alltid att bekräfta och stärka människors egna förmågor, ansvar och möjligheter i de insatser som vi bidrar till.

Den internationella verksamheten är uppdelad i pro-

gram med tydliga och uppföljningsbara mål. Med hjälp av programmen och ett internt kvalitets- och ledningssystem utvärderas arbetet regelbundet och riskanalyserna ses över med jämna mellanrum. I kombination med utvärderingar av lokala partners insatser, då även berörda rättighetsbärare deltar, skapar detta en grund för löpande uppföljning, utvärdering och lärande. Ett system för klagomålshantering (som beskrivs under avsnittet *Transparens*, på sidan 13) är också en viktig del i kvalitetssäkringen.

Insatser koordineras löpande med andra inom ACT-alliansen för att se till att resurser används effektivt där behoven är som störst. ACT-alliansen består av cirka 140 kyrkor och trosbaserade organisationer som arbetar tillsammans i över 100 länder för att förbättra situationen för människor som lever i utsatthet och fattigdom. Medlemmarna är stadigt rotade i de lokalsamhällen de verkar i och har ett långsiktigt fokus. Arbetet berör fattigdomsbekämpning, stöd till människor i konflikt- och katastrofområden, hjälp för att hantera och anpassa sig till miljöförändringar samt utbildning i hållbara jordbrukstekniker. Ett omfattande policyarbete är ytterligare en viktig komponent inom ACT för att värna mänskliga rättigheter. Svenska kyrkans internationella arbete deltar i detta påverkansarbete men lägger fokus på de områden som nämnts tidigare.

Svenska kyrkans internationella arbete kontrolleras av Svensk insamlingskontroll för 90-konto. Under 2015 gick arbetet genom en kvalitetsrevision och certifierades, som en av de första biståndsorganisationerna i världen, av *Core Humanitarian Standards*.

<sup>4</sup> ACT står för Action by Churches Together. Läs mer: <http://actalliance.org/about/>

# ETT AXPLOCK FRÅN DEN INTERNATIONELLA VERKSAMHETEN

**HUMANITÄRT STÖD I KATASTROFER:** En betydande del av katastrofinsatserna under 2015 bestod av att hjälpa människor på flykt i Mellanöstern, östra Afrika och Europa (Grekland, Ungern, Serbien och Makedonien). Omfattande insatser utfördes även i jordbävningsträffade Nepal. I en katastrof ger Svenska kyrkans internationella arbete stöd till insatser som mat, vatten och tält, men redan från början tänker vi långsiktigt. Den lokalkännedom som finns inom ACT-alliansen är ovärderlig och gör att kyrkor både kan agera snabbt och finnas kvar och delta i återuppbyggnad långt efter den akuta fasen. Vi arbetar för att drabbade människor ska vara med och delta i planering, genomförande och utvärdering av insatser. Bland flyktingar utser vi till exempel lokala kommittéer och ledare som är med och organiserar verksamheten. Utöver att tillgodose fysiska behov, är det viktigt att möta sociala och psykologiska behov som uppstår när en katastrof inträffar. Inom ACT bidrar Svenska kyrkan genom den särskilda kompetens vi har inom psykosocialt stöd.

**HÄLSA:** Arbetet för hälsa är inriktat på sexuell, reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR). SRHR handlar bland annat om möjligheten att själv bestämma över den egna kroppen, sina relationer och sin familjebildning. Vi arbetar bland annat för barns och mödrars hälsa och med familjer som drabbats av hiv och aids. Genom arbete med "mentormammor" i Etiopien, Sydafrika och Swaziland har över 10 000 kvinnor fått hjälp med mödravård, hälsovård och familjeplanering (inklusive hiv-prevention). Vår unika ingång är samarbetet med lokala kyrkor och kyrkliga organisationer. När kyrkoledare står bakom arbetet ifrågasätts maktstrukturer och kvinnors rättigheter stärks.

**GENUSRÄTTVISA:** Svenska kyrkan arbetar för att förändra attityder, både inom kyrkor och i samhällen i stort, när det gäller jämställdhet och genusrättvisa. Utan ett jämställt samhälle, där kvinnor kan spela en fullvärdig roll inom politik, ekonomi och andra viktiga samhällsområden, kommer vi inte att kunna uppnå den hållbara värld vi hoppas på. Kyrkor och andra religiösa samfund påverkar i många länder familjepolitiken och olika informella maktstrukturer. I Colombia samarbetar Svenska kyrkan med den lutherska kyrkan som tar sig an frågor om jämställdhet och sexualitet som motkraft till flera konservativa kyrkor i landet. I Tanzania, där unga flickor fortfarande utsätts för könsstympning, stöder vi varje flickas rätt

till sin egen kropp. Allt fler flickor har börjat göra sina röster hörda och Tanzanias kristna råd, som i sin tur fått med sig lokala ledare, kämpar mot myndigheternas tystnad.

**FRED OCH FÖRSONING:** Våld, konflikter och krig grusar vägen till en hållbar utveckling. Svenska kyrkan stödjer direkta fredsinsatser tillsammans med partnerorganisationer. Det kan t ex handla om att religiösa ledare bidrar till en fredskultur som i Myanmar eller att vi stödjer insatser för att stärka kvinnors inflytande i fredsprocesser som i Colombia. I Liberia och Zimbabwe bidrar vi till försoningsprocesser och vi deltar i flera nätverk och samarbeten för religionsdialog.

**HÅLLBAR FÖRSÖRJNING:** Utan grundtrygghet är det svårt att ta tillvara möjligheter och klara av kriser av olika slag. För fyrtio år sedan bidrog Svenska kyrkan till att Oikocredit skapades, en kooperativ institution för mikrofinans. Oikocredit bidrar till att 37 miljoner människor i över 60 länder får möjlighet att förändra sin livssituation när de får tillgång till lån. Över 80 % av dem är kvinnor och hälften bor på landsbygden. Ett annat viktigt initiativ är Fairtrade. Fairtrade AB ägs av Svenska kyrkan och LO och har framgångsrikt bidragit till att öka försäljningen av hållbart producerade produkter i Sverige. Var tionde kaffekopp som dricks och var tredje ros som säljs i Sverige idag är fairtrademärkt. 2014 genererade den svenska försäljningen 50 miljoner kronor i fairtrade-premier till odlare och anställda i utvecklingsländer. Premien, i kombination med ett minimipris, bidrar till att öka deras grundtrygghet<sup>5</sup>. Svenska kyrkan arbetar också för att öka människors tillgång till sociala trygghetssystem tillsammans med partners i Sydafrika, Etiopien och Indien - länder som är i färd med att bygga upp offentliga trygghetssystem och sociala tjänster.

Genom olika nätverk bedriver vi löpande ett påverkansarbete i samtliga frågor ovan för att påverka beslutsfattare i Sverige och i internationella fora.

Läs mer om Svenska kyrkans internationella arbete på [www.svenskakyrkan.se/internationelltarbete](http://www.svenskakyrkan.se/internationelltarbete).

<sup>5</sup> Om Oikocredit: <http://www.oikocredit.coop>. Fairtrade i siffror: [http://fairtrade.se/wp-content/uploads/2012/09/Fairtrade-i-siffror\\_NY.pdf](http://fairtrade.se/wp-content/uploads/2012/09/Fairtrade-i-siffror_NY.pdf)





## UNDER 2015 VERKADE SVENSKA KYRKANS INTERNATIONELLA ARBETE I FÖLJANDE LÄNDER:

**AFRIKA:** Eritrea, Etiopien, Kenya, Liberia, Mauretanien, Mocambique, Swaziland, Sydafrika, Sydsudan, Tanzania, Uganda och Zimbabwe.

**ASIEN:** Bangladesh, Filippinerna, Indien, Kambodja, Kina, Myanmar och Pakistan.

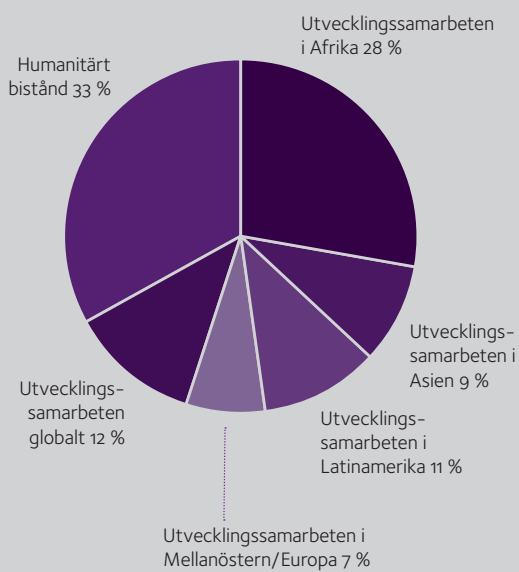
**LATINAMERIKA:** Brasilien, Colombia, Costa Rica, Guatemala, Haiti, Honduras och Peru.

**MELLANÖSTERN/EUROPA:** Egypten, Israel, Kosovo, Moldavien, Palestina och Rumänien.

**GLOBALA INSATSER:** Framförallt genom stöd till Kyrkornas Världsråd och Lutherska Världsförbundet.

Under 2015 gavs humanitärt stöd till katastrofer i bland annat följande länder: Colombia, Djibouti, Irak, Jordanien, Kenya, Nepal, Sydsudan, Tanzania, Uganda och Ungern.

FÖRDELNING AV MEDEL (TOTALT CA 273 MILJONER)



*Medarbetarenkäter visar på höga betyg när det gäller engagemang, motivation och arbetsglädje.*

#### **GODA ARBETSFÖRHÅLLANDEN**

Vid årsskiftet 2015/2016 hade den nationella nivån 537 anställda (varav 99 utlandsstationerade) vars arbetssituation och kompetensutveckling utvärderas regelbundet genom de årliga utvecklingssamtalen, medarbetarenkät, psykosocial arbetsmiljöenkät och annan statistikinsamling. Regelbundna medarbetarenkäter visar på höga betyg när det gäller engagemang, motivation och arbetsglädje. Ledarskapet får genomgående högt betyg. Drygt tre av fyra medarbetare uppger att de känner stolthet över att arbeta på Svenska kyrkans nationella nivå.

Samtliga anställda täcks av de kollektivavtal som förhandlats fram och har tillgång till företagshälsovård för arbetsrelaterad ohälsa. Friskvårdssatsningarna är uppskattade och sker i form av en friskvårdspeng på 2 000 kronor per år, en friskvårdstimme i veckan och hälsoinspiratörer på arbetsplatsen. I 2014 års enkät angav de flesta att de kunde kombinera arbete, familj och fritid, men ungefär två av tio anställda upplever att arbetsbelastningen är hög och att det är svårt att få tid för återhämtning efter arbetsintensiva perioder.

Precis som för andra organisationer är framtida kompetensförsörjning en viktig strategisk fråga för verksamheten. Löpande kompetensutveckling och avgångsintervjuer är verktyg som används för att säkra kompetens, få in synpunkter på hur arbetsplatsen kan vidareutvecklas och vara en attraktiv arbetsgivare framöver. Att värna mångfalden är viktigt i sig själv, men också för att se till att vi, i en mångfasetterad organisation, besitter en bredd av kunskap och erfarenheter. Vid extern rekrytering, när allt annat är likvärdigt, skall jämställdhets- och mångfaldsperspektivet beaktas både i urval till intervju och i det slutliga valet av slutkandidat. En likabehandlingspolicy finns som tydligt tar avstånd från diskriminering och trakasserier. I flera utbildningsinsatser för chefer under 2015 har jämställdhet och likabehandling funnits med som viktiga inslag.

#### **KORTA FAKTA**

Totalt antal anställda den 31 dec 2015 (varav 38 % män och 62 % kvinnor):	537
Andel som omfattas av kollektivavtal:	100 %
Sjuktal:	2,67 %
Arbetsrelaterade skador eller dödsfall:	0

#### **MILJÖRELATERAD (EKOLOGISK) HÅLLBARHET**

Olika delar av Svenska kyrkan påverkar miljön på olika sätt. Ute i församlingarna är energianvändningen en viktig miljöaspekt på grund av att kyrkor och andra byggnader ska värmas upp. På stiftsnivå är förvaltningen av skog och mark en central fråga. För den nationella nivån är det resandet och fastigheterna som påverkar miljön mest.

*Utsläpp från resor:* På grund av den internationella verksamheten och att vi deltar i initiativ som bygger på relationsbyggande och samverkan är vi i behov av flygresor. Vi strävar dock efter att begränsa resornas utsläpp genom att välja tåg och andra mindre miljöbelastande alternativ som videokonferenser och Skype. Under 2015 genererade flyget cirka 2032 ton koldioxid. Utsläpp från bilresor bedöms vara betydligt mindre men fullständig data saknas. 2012 köptes en



elbil in till kyrkokansliet i Uppsala och lånecyklar finns för anställda.

Genom initiativet *Klimaträttvisa* avsätter den nationella nivån en krona per kilo koldioxid varav hälften skänks till ett klimatprojekt medan den andra hälften går till insatser för att minska de egna utsläppen. Avsättningen motsvarar den svenska, generella koldioxidskatten. För 2015 års avsättning gick hälften av pengarna till ett projekt i Etiopien där vedspisar byts ut mot miljövänliga alternativ. Detta leder dels till att utsläppen och avskogningen minskar, dels till att kvinnornas livssituation förbättras. Den andra hälften kommer att användas till interna insatser för hållbarhet.

*Utsläpp från energi:* Den nationella nivån äger och hyr fastigheter för verksamheten i Sverige. Flera insatser har genomförts de senaste åren för att minska energiförbrukningen och ersätta fossila energikällor med förnybara alternativ.

El märkt med *Bra Miljöval*, som inte ger utsläpp av växthusgaser, används i fastigheter som vi äger eller hyr i Sverige. Vid årsskiftet 2015/16 slöts ett nytt avtal för fjärrvärme, vilket innebär att vi betalar en extra summa för att ytterligare förnybart material, som motsvarar utsläppen från fjärrvärmen som vi använder i fastigheter vi äger, läggs till i leverantörens bränslemix. Under 2015 var utsläppen från fjärrvärmen emellertid 97,6 ton koldioxid (10 kg CO<sub>2</sub>/m<sup>2</sup>) för fastigheter vi äger, en minskning med 33 % sedan 2008. Utsläppen från hyrda lokaler, där hyresvärden står för underhåll och värmeavtal, var 203,6 ton (40 kg CO<sub>2</sub>/m<sup>2</sup>).

*Fastigheter i utlandet:* Den nationella nivån äger och hyr fastigheter som används av utlandsförsamling-

arna. Den nationella nivån finansierar främst underhållet av de ägda fastigheterna. I början av 2000-talet hade vissa av dem gamla och ineffektiva uppvärmningssystem. Sedan dess har fastighetsbeståndet halverats och renoverats. I samband med detta har vissa el- och värmesystem bytts ut till bättre lösningar.

*Övriga utsläpp:* Även inom arbetet med ansvarsfulla investeringar och hållbara inköp ingår miljöhänsyn. När det gäller investeringarna äger vi inte aktier i bolag som utvinner kol, olja eller naturgas. Vi har också analyserat fondernas klimatbetyg och indirekta utsläpp (så kallade *carbon footprints*). Sammantaget visar dessa analyser att fonderna vi valt ut är betydligt mer klimatvänliga än traditionella indexfonder<sup>6</sup>.

Mer specifika miljömålsättningar kommer att formuleras under 2016. För information om mätmetoder, se sidan 19.

## EKONOMISK HÅLLBARHET

En ekonomiskt hållbar organisation använder sina resurser effektivt och ansvarsfullt för att kunna bedriva verksamheten på bästa möjliga sätt.

### ANTI-KORRUPTION

Uppförandekoden tar avstånd från korruption och reglerna vidareutvecklas genom specifika riktlinjer för den internationella verksamheten samt för representation och gåvor.

<sup>6</sup> Se vidare <https://www.svenskakyrkan.se/arsrapport2013> sid 19–21 och <https://www.svenskakyrkan.se/arsrapport2014> sid 15–16.

## Vi investerar inte i bolag som är problematiska utifrån kyrkans värderingar, exempelvis företag som utvinner fossil energi eller tillverkar vapen eller tobak.

Korruptionsrisken bedöms vara störst i det internationella arbetet eftersom insatser och projekt utförs i länder där korruptionen är utbredd. Riskanalyser utförs för det övergripande internationella arbetet, respektive region/landprogram och för varje projekt/insats. Riktlinjer finns som beskriver hur korruption förebyggs, upptäcks och hanteras i den dagliga verksamheten.

Riktlinjerna för representation och gåvor följs upp genom intern kontroll. Dualitetsprincipen gäller vid godkännande av leverantörer, kostnader och utbetalningar. Samtliga leverantörsfakturor attesteras av minst två olika personer.

Under rubriken *Transparens* på sidan 13 finns information om de fall som rapporterades in under 2015.

### HÅLLBARA INVESTERINGAR

Ett kapital på 6 759 miljoner kronor förvaltas inom den nationella nivån med ett avkastningskrav på 3 % per år över en rullande tioårsperiod, utöver inflationen. Kapitalet fungerar som en buffert för kristider och kyrkostyrelsen kan besluta om uttag för särskilda insatser i stift och församlingar.

Hållbarhetsaspekter integreras i både analys och investeringsbeslut som utförs av externa förvaltare som väljs noggrant. De fonder som den nationella nivån väljer ut måste klara finanspolicyn och de hållbarhetskrav som formulerats av kyrkostyrelsen och dess kapitalförvaltningsråd. Fokus ligger på välskötta bolag som integrerar hållbarhet i sina verksamheter. Samtidigt investerar vi inte i företag inom kontroversiella branscher som är problematiska utifrån kyrkans värderingar, exempelvis företag som utvinner fossila energikällor eller tillverkar vapen eller tobak.

Ibland går den nationella nivån in som initial investerare för att nya fonder med hållbarhetsfokus ska kunna komma igång. Under 2015 var vi initial investerare i en ny fond för gröna obligationer. Sedan flera år tillbaka erbjuder stift och församlingar att investera i Ethosfonderna som den nationella nivån har tagit fram. Ethosfonderna har låga avgifter och klarar finanspolicyns hållbarhetskrav. Vid årsskiftet 2015/16 hade cirka 5,6 miljarder placerats i dessa fonder. Illustrationen på nästa sida visar hur bolagen i Ethos Aktiefond Global presterar på olika hållbarhetsområden jämfört med genomsnittet. En genomlysning av analysföretaget

MSCI ESG Research visade i mitten av 2015 att 86 % av fondvärdet i Ethos Aktiefond Sverige fick höga hållbarhetsbetyg.

Varje år genomförs en genomlysning för att säkerställa att inga investeringar görs i verksamheter som enligt vår policy ska väljas bort (till exempel vapentillverkning och fossila energikällor). Två gånger om året undersöks om något av företagen som finns i fonderna bryter mot internationella konventioner och ramverk för mänskliga rättigheter, miljöhänsyn eller antikorruption. Dialoger med företag som vi är investerade i utförs dels av förvaltarna, dels av konsultföretaget GES Investment Service. GES agerar om det finns tecken på att ett bolag kan ha brutit mot internationella normer. Om vi inte är nöjda med företagets respons kan innehavet säljas av.

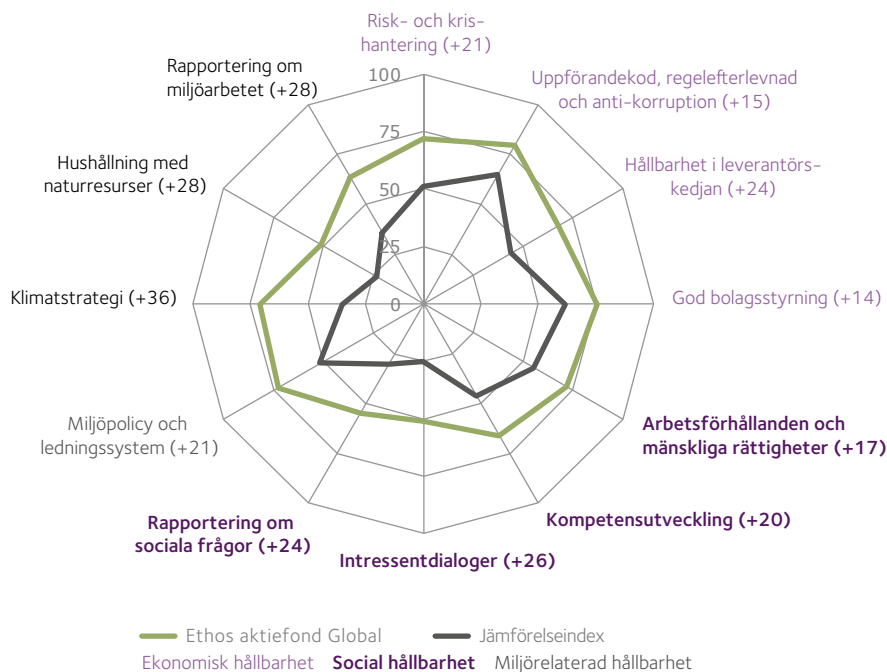
Utöver detta deltar den nationella nivån i dialoger om hur olika branscher kan bidra till lösningar på olika samhällsutmaningar. Två större dialogprojekt har löpt under 2014/15, som dels handlat om bankernas ansvar för klimatet (genom sin kreditgivning och sina investeringar), dels om behovet av ansvarsfull skattepraxis. Flera företag vi fört dialog med har på senare tid antagit offentliga skattepolicier, exempelvis H&M, Atlas Copco och Tele2, och många fler har börjat rapportera om denna viktiga hållbarhetsfråga. Varje år försvinner stora belopp från fattiga länder till följd av avancerad och ibland även olaglig skatteplanering. Vi har tillsammans med andra investerare tryckt på styrelsernas ansvar att se till att bolagens arbete med skatter är transparent och ansvarsfullt.

Bankdialogerna var en del av ett större investerarinitiativ och en lägesbild av globala storbankers klimatarbete publicerades inför klimatmötet i Paris under hösten<sup>7</sup>. Investerare som representerade 500 miljarder dollar i kapital efterfrågade tydliga klimatstrategier från bankernas ledningar för att hantera risker och bidra till den nödvändiga omställningen bort från fossilt till förnybart. Svenska kyrkan är också medlem i *The Portfolio Decarbonization Coalition* för att inspirera andra att förvalta sitt kapital klimatsmart<sup>8</sup>.

<sup>7</sup> [http://bostoncommonasset.com/documents/ImpactReport-2015-10-Banks\\_ClimateChange.pdf](http://bostoncommonasset.com/documents/ImpactReport-2015-10-Banks_ClimateChange.pdf)

<sup>8</sup> <http://unepfi.org/pdc/>

## HÅLLBARHETS BETYG FÖR ETHOS AKTIEFOND GLOBAL (31 DEC 2015)



### HÅLLBARA INKÖP

Den nationella nivån köper årligen in varor och tjänster till ett värde av cirka 500 miljoner kronor och ansvarar även för ramavtal som sluts för hela Svenska kyrkan. Under 2015 arbetades en ny uppförandekod för leverantörer fram tillsammans med stiftet och organisationen Swedwatch. Koden testades när ett ramavtal för stearinljus för hela Svenska kyrkan upphandlades. Den leverantör som valdes ut använder inte palmolja i produktionen och bomullen till vekarna kommer från odlingar som är certifierade enligt bland annat Fairtrade. Tidigare har krav i upphandlingsprocessen lett till inköp av TCO-certifierade datorer där hänsyn tas till exempelvis miljön och anställdas rättigheter i produktionen.

Allt fler ramavtal kommer att omfattas av förstärkta hållbarhetskrav i takt med att den nya koden rullas ut. Mot slutet av 2015 inleddes ett arbete för att samverka med stiftet i syfte att sluta fler ramavtal för kyrkan som helhet samtidigt som hållbarhetskrav förs in. Vi undersöker även hur vi kan samverka med andra större upphandlare när det gäller att följa upp kraven.

### TRANSPARENS

Svenska kyrkan informationservice är en öppen kanal dit allmänheten kan vända sig med frågor och synpunkter. Allt fler människor väljer även att kontakta Svenska kyrkan via sociala medier.

För den internationella verksamheten finns sedan 2014 ett system för klagomålshantering som är öppet både för interna och externa intressenter och där konfidentialitet garanteras<sup>9</sup>. Systemet är till för att fånga upp problem och oegentligheter i ett tidigt skede och bidrar också till att kvalitetssäkra verksamheten. Två personer arbetar direkt med hanteringen. En kommitté som består av sex personer, tillsatta av den internationella chefen, står för slutliga bedömningar och beslut.

Under 2015 kom åtta nya anmälningar in. Sju av dessa gällde verksamhet hos internationella partner som samarbetar med Svenska kyrkan och en anmälan berörde direkt Svenska kyrkan. Utöver detta fortsatte arbetet med två större ärenden från 2014.

Misstankarna gällde bland annat sexuella trakasserier, korruption, utnyttjande av inflytande och maktställning samt bristande intern kontroll. Ett fall avskrevs under året och två var fortfarande öppna och föremål för åtgärder vid årets utgång. Övriga ärenden har till exempel lett till skrivelser eller kommunikation med ledningar för internationella partner, förbättrade rutiner och intern kontroll i vissa organisationer samt kapacitetsstärkande insatser. Lärdomar från arbetet med klagomålssystemet kommer att summeras under 2016.

<sup>9</sup> <https://www.svenskakyrkan.se/klagomal>

# VIKTIGA SAMARBETEN

Under årens lopp har den nationella nivån både initierat och anslutit Svenska kyrkan till viktiga initiativ som verkar för hållbar utveckling. Här beskrivs några av dem.

## SAMVERKAN KYRKOR EMELLAN

Svenska kyrkan är en aktiv medlem i *Kyrkornas Världsråd* (KV), *Lutherska Världsförbundet* (LVF) och *ACT-alliansen*. En stor del av Svenska kyrkans utvecklings- och humanitära arbete implementeras genom LVF och ACT där vi är en av de största finansierarna. Genom ackreditering till FN har vi möjlighet till en gemensam röst i viktiga utvecklingsfrågor. Styrelsemandaten roterar mellan medlemmarna i Norden.

Svenska kyrkan deltar i *Eurodiaconia*, där kyrkor som utför socialt arbete delar erfarenheter och tillsammans försöker påverka EU:s institutioner. Likaså deltar Svenska kyrkan i *Churches Commission on Migrants in Europe* (CCME), vars huvuduppdrag är att bevaka och påtala migranters mänskliga rättigheter.

*Europeiska kyrkokonferensen* (CEC) bildades 1959 och har i dag 120 medlemskyrkor inom de ortodoxa, protestantiska, anglikanska och gammalkatolska kyrktraditionerna.

*Sveriges kristna råd* (SKR) samlar 25 medlemskyrkor som samordnar och driver kyrkornas arbete inom teologi- och religionsdialog, bistånd, migration och kyrkans närvaro vid skolor, sjukhus och anstalter.

*Sveriges interreligiösa råd* bildades i samband med ärkebiskopens klimatkonferens i november 2008. Rådet samlar representanter för samtliga religioner i

Sverige för samtal om till exempel religionsfrihet och fredsfrågor.

## HÅLLBART FÖRETAGANDE OCH HÅLLBARA MARKNADER

Svenska kyrkan var i början av 2000-talet en av initiativtagarna till *Swedwatch* som granskar företag i lågkostnadsländer från ett hållbarhetsperspektiv. Idag har vi en styrelsepost.

*Oikocredit* och *Fairtrade* är två andra strategiskt viktiga initiativ för Svenska kyrkan vilka bidrar till att ge människor som lever i utsatthet tillgång till finansiella tjänster och mer hållbara marknader. Svenska kyrkan har varit en central aktör i utvecklingen av *Oikocredit*. *Fairtrade AB* ägs av Svenska kyrkan tillsammans med LO och vi har två styrelseposter i bolaget. Svenska kyrkan har även en styrelsepost i föreningen *Fairtrade* som bedriver påverkansarbete och deltar i diplomering av kyrkor och kommuner (*Fairtrade City*).

Genom vårt arbete med hållbara investeringar är vi bland annat medlemmar i *Principles for Responsible Investments* (PRI). PRI samlar drygt 1 300 investerare som tillsammans står för ett kapital på 59 000 miljarder dollar. Svenska kyrkan blev medlem 2007 och åtar sig därmed att integrera frågor kopplade till socialt ansvar, miljö och bolagsstyrning i analys och investeringsbeslut. Svenska kyrkan deltar även i PRI:s styrgrupper för företagsdialoger och kapitalägare. Ytterligare nätverk vi deltar i för att främja hållbara investeringar beskrivs på [www.svenskakyrkan.se/omoss/vara-samarbeten](http://www.svenskakyrkan.se/omoss/vara-samarbeten).



## ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR

## STRATEGI OCH ANALYS

G4-1 (NGO)	Uttalande från ledningen.	Se årsredoviningens förord (sid 3-8).
------------	---------------------------	---------------------------------------

## ORGANISATIONENS PROFIL

G4-3	Organisationens namn.	Trossamfundet Svenska kyrkan
G4-4 (NGO)	Primära aktiviteter och hur de relaterar till organisationens uppdrag och strategiska mål.	Årsredovisningen sid 11 (Uppdraget).
G4-5	Huvudkontorets lokalisering.	Uppsala
G4-6	Antal länder som organisationen är verksam i och namnen på de länder där organisationen antingen har betydande verksamhet eller som på annat sätt är relevanta för hållbarhetsfrågorna som täcks in i rapporten.	Verksamhet i Sverige och utlandet. Diagram på sid 9 visar geografiskt fokus för Svenska kyrkans internationella arbete. Utlandskyrkans verksamhet: <a href="https://www.svenskakyrkan.se/default.aspx?id=643269">https://www.svenskakyrkan.se/default.aspx?id=643269</a> .
G4-7 (NGO)	Ägarstruktur och juridisk form.	Årsredovisningen sid 33.
G4-8 (NGO)	Marknader som organisationen är verksam i samt organisationens målgrupper och berörda intressenter.	Se G4-6 och intressentanalys på sid 5.
G4-9 (NGO)	Den redovisande organisationens storlek.	Se årsredovisningen sid 33 samt G4-10.
G4-10 (NGO)	Total personalstyrka uppdelad på anställningsform, anställningsvillkor, region och kön.	Se avsnitt <i>Goda arbetsförhållanden</i> sid 10 (antalet anställda) samt not 13 i årsredovisningen (medelantalet anställda). Av totalt antal anställda (537 personer per 31 dec 2015) var 395 personer tillsvidareanställda och 142 personer visstidsanställda (inkl samtliga utlandsanställda som går på särskilda kontrakt). En del arbetsuppgifter läggs ut, varav vissa (teknikstöd och teknikdrift samt reception) arbetsleds av den nationella nivån. För uppgifter om könsfördelning, se G4-LA12.
G4-11	Andel av personalstyrkan som omfattas av kollektivavtal.	100 %
G4-12	Beskriv organisationens värdekedja.	Årsredovisningen sid 11 (Uppdraget).
G4-13	Väsentliga förändringar under redovisningsperioden.	Nej.
G4-14	Beskriv om och hur försiktighetsprincipen följs.	Miljöhänsyn betonas t ex i resepolicy samt i investerings- och inköpsprocess. Se vidare sid 10-13.
G4-15	Externt utvecklade ekonomiska, miljörelaterade och sociala deklarationer, principer eller initiativ som organisationen skrivit under eller stödjer.	ACT Alliances uppförandekod och andra riktlinjer, Core Humanitarian Standards, FRII samt PRI:s principer.
G4-16 (NGO)	Medlemskap i organisationer och nationella/internationella påverkansorganisationer samt form av delaktighet.	Några av de mest strategiskt viktiga medlemskapen listas på sid 14 ( <i>Våra samarbeten</i> ).

## VÄSENTLIGA ASPEKTER OCH AVGRÄNSNINGAR

G4-17 (NGO)	Enheter som inkluderas i organisationens finansiella rapporter.	Se årsredovisningen sid 33 ( <i>Legal struktur</i> ).
G4-18	Beskrivning av processen för att definiera redovisningens innehåll och aspektavgränsningar.	Hållbarhetskontext beskrivs under <i>Inledning och kontext</i> (sid 3), intressentdialog under <i>Styrning</i> (sid 5), väsentlighetsanalys under <i>Frågor som prioriteras högst</i> (sid 6). För fullständighet/avgränsningar, se G4-20 och 21.
G4-19	Redogörelse för samtliga aspekter som redovisas.	Ekonomiskt resultat; Utsläpp; Leverantörsutvärdering; Anställning, Hälsa och säkerhet; Mångfald och likabehandling; Antikorruption; Feedback, klagomål och respons; Programuppföljning, utvärdering och lärande; Koordinering med andra aktörer; Aktivt ägarskap.
G4-20	Redogörelse för varje väsentlig aspekts avgränsning inom organisationen.	Samtliga väsentliga aspekter har intern bäring och hanteras inom organisationen.



G4-21	Redogörelse för varje aspekts avgränsning utanför organisationen.	Korruption kan uppstå både inom den nationella nivån och hos partners eller leverantörer. Arbetsvillkor och miljöhänsyn är aspekter som även ingår i kraven vi ställer på leverantörer och företag som vi investerar i. Aktivt ägarskap utförs dels av den nationella nivån, dels av förvaltarna som valts ut för att förvalta våra pengar. Det ingår i deras uppdrag att föra dialog och rösta.
G4-22	Eventuella revideringar av information som ingår i tidigare redovisningar och skälen till sådana revideringar.	Nej.
G4-23	Väsentliga förändringar som gjorts sedan föregående redovisningsperiod vad gäller omfattning och aspekter- nas avgränsningar.	Ny väsentlighetanalys utfördes under 2015 vilket lett till att fler aspekter rapporteras.
<b>KOMMUNIKATION MED INTRESSENTER</b>		
G4-24 (NGO)	Intressentgrupper som organisationen har kontakt med.	Intressentanalys, dialog mm beskrivs på sid 5.
G4-25	Princip för identifiering och urval av intressenter.	Intressentanalysen utgick från parametrarna Inflytande; Ansvar; Representativitet och Legitimitet.
G4-26	Tillvägagångssätt för kommunikation med intressenter.	2015 låg fokus på interna intressenter med omfattande och bred kontakt med externa intressenter. Övrigt: Omfattande intressentdialog utfördes av Svenska kyrkans internationella arbete då ny strategi togs fram 2012/13. Utvecklingssamtal genomförs varje år och medarbetarenkät vartannat år. Dialog med övriga intressenter utförs som en del av den löpande verksamheten. Utöver detta finns klagomålsmekanism och Svenska kyrkans informationsservice som två öppna kanaler där väsentliga frågor också fångas upp.
G4-27	Viktiga frågor och områden som har lyfts av intressenter.	Frågor som lyfts återspeglas i rapporten. Övrigt: Hållbarhetskrav vid möten och konferenser. Modell kommer att testas 2016.
G4-28	Redovisningsperiod.	Kalenderår.
G4-29	Datum för publicering av den senaste redovisningen.	2015.
G4-30	Redovisningscykel.	Årlig.
G4-31	Kontaktperson för frågor om redovisningens innehåll.	Sara Nordbrand, hållbarhetschef. Tel 018-16 95 00.
G4-32	GRI-nivå.	GRI (G4) Core med tillägg från riktlinjer för ideell och finansiell sektor.
G4-33	Redogörelse för organisationens policy och tillvägagångssätt för externt bestyrkande av redovisningen.	Hållbarhetsredovisningen har genomgått extern revision. Bestyrkanderapport finns längst bak i rapporten.
<b>STYRNING</b>		
G4-34	Styrning, inklusive kommittéer för högsta beslutande organ som påverkar hållbarhetsfrågor.	Se sid 5 ( <i>Styrning</i> ) samt årsredovisningen sid 29.
<b>ETIK OCH INTEGRITET</b>		
G4-56	Organisationens värderingar, riktlinjer med mera.	Sid 4-5.
<b>SPECIFIKA UPPLYSNINGAR</b>		
<b>STYRNING OCH PROCESS</b>		
G4-DMA	Övergripande styrning, hantering och uppföljning av väsentliga hållbarhetsaspekter.	Se sid 5 ( <i>Styrning</i> ).

## EKONOMISK HÅLLBARHET

### EKONOMISKT RESULTAT

G4-DMA Generisk och Sektor	Styrning, hantering och uppföljning.	Se Förvaltningsberättelsen, sid 33 i årsredovningen.
G4-EC1 (NGO+)	Direkt ekonomiskt värde genererat och distribuerat.	Se årsredovningens resultaträkning, sid 38.

### MILJÖRELATERAD HÅLLBARHET

#### UTSLÄPP

G4-DMA Generisk Aspekt Sektor	Styrning, hantering och uppföljning.	Sid 5 och 10–11. Se även information om mätmetoder på sid 19.
G4-EN16	Energi - utsläpp från växthusgaser i ton för köpt energi, värme och kyla (scope 2).	Sid 10–11. Leverantörernas CO <sub>2</sub> -data används. Utsläpp av övriga växthusgaser från värme är marginella.
G4-EN17	Andra indirekta utsläpp av växthusgaser.	Sid 10–11. Tjänsteresor där flygresor utgör den klart största utsläppsposten. Resebyråns CO <sub>2</sub> -data har använts (1823 ton), som motsvarar 89 % av de totala flygkostnaderna. Utsläpp från de resor som inte bokats via resebyrån har uppskattats (baserat på kostnader). Insamlingsystemet kommer kompletteras under 2016. Kompensation sker med god marginal. För mer information om mätmetoder, se sid 19.

#### LEVERANTÖRSUTVÄRDERING

G4-DMA Generisk Aspekt	Styrning, hantering och uppföljning.	Sid 13. Krav som ställs omfattar miljörelaterade och sociala kriterier samt antikorrupktion och transparens.
G4-EN32	Andel nya leverantörer som bedöms utefter hållbarhets-kriterier.	Sid 13. Krav har hittills ställts i valda upphandlingar. Ny process under utarbetande.

## SOCIAL HÅLLBARHET - ARBETSVILLKOR

### ANSTÄLLNING

G4-DMA Generisk Aspekt	Styrning, hantering och uppföljning.	Sid 5 och 10.
G4-LA1	Antal nyanställda och personalomsättning uppdelat på ålder, genus och region.	Personalomsättning för tillsvidareanställda 2015: 9,15 %. Antal nyanställda: 283. Uppdelning på ålder, genus och region saknas.

### HÄLSA OCH SÄKERHET

G4-DMA Generisk Aspekt	Styrning, hantering och uppföljning.	Sid 10. Alla anställda täcks av försäkring för arbetsskada och långvarig sjukdom, som en del av kollektivavtalet. Såväl anställda som uppdragstagare/förtroendevalda omfattas av försäkring för tjänsteresor. Utlandsplacerade och deras familjemedlemmar omfattas av en särskild försäkring.
G4-LA6 (NGO)	Arbetsrelaterade skador, sjukdomar och dödsfall samt sjukfrånvaro fördelat på kön och region.	Sid 10. Sjukfrånvaro 1-14 dagar: 1,06%; 15-90 dagar: 0,63% och mer än 91 dagar 0,98%. Data uppdelat på region och kön saknas.

### MÅNGFALD OCH LIKABEHANDLING

G4-DMA Generisk	Styrning, hantering och uppföljning.	Sid 10.
G4-LA12	Styrande organs sammansättning och analys av olika kategorier av anställda utefter kön, ålder, minoriteter och andra relevanta kategorier.	Information om kyrkostyrelsen, som är kyrkopolitiskt tillsatt, se årsredovisningen not 13. Kyrkokansliets ledningsgrupp består av 12 personer (8 kvinnor och 4 män). Fördelning män/kvinnor (samtliga anställda): 38 % resp 62 %. Motsvarande fördelning bland chefer är 37 % resp 63 %.

## SOCIAL HÅLLBARHET - SAMHÄLLE

### ANTI-KORRUPTION

G4-DMA Generisk Aspekt	Styrning, hantering och uppföljning.	Sid 5 samt sid 11–12.
G4-SO3 (NGO)	Antal och andel av verksamhet och program som riskutvärderas för korruptions samt betydande risker som identifierats.	Sid 12. Risken bedöms vara högst i den internationella verksamheten som står för 13 % av de totala intäkterna. Samtliga internationella program/insatser riskutvärderas. Inrapporterade fall beskrivs på sid 13.

## SOCIAL HÅLLBARHET - PRODUKTANSVAR

### FEEDBACK, KLAGOMÅL OCH RESPONS

G4-DMA Generisk	Styrning, hantering och uppföljning.	Sid 13 ( <i>Transparens</i> ).
G4-PR8 (NGO)	Mekanism för feedback och klagomål i relation till program och policyer för att bestämma åtgärd.	Sid 13 ( <i>Transparens</i> ).

### PROGRAMUPPFÖLJNING, UTVÄRDERING OCH LÄRANDE

DMA Generisk och Sektor	Styrning, hantering och uppföljning.	Information under <i>Styrning</i> (sid 5), <i>Svenska kyrkans internationella arbete</i> (sid 7) och <i>Transparens</i> (sid 13).
-------------------------	--------------------------------------	---

### KOORDINERING MED ANDRA AKTÖRERS INSATSER

DMA Generisk och Sektor	Styrning, hantering och uppföljning.	Sid 7.
-------------------------	--------------------------------------	--------

### AKTIVT ÄGARSKAP

DMA Generisk och Sektor	Styrning, hantering och uppföljning.	Sid 12 samt <a href="http://www.svenskakyrkan.se/ansvarsfullainvesteringar">www.svenskakyrkan.se/ansvarsfullainvesteringar</a> . Förvaltarna står för röstningen.
G4-FS10	Andel företag som organisationen har haft interaktion med angående hållbarhet.	Sid 12. Svenska kyrkan fokuserar på gruppdialoger tillsammans med andra investerare. Förvaltarna och GES har i större utsträckning kontakt med enskilda företag. GES förde vid årsskiftet dialog med 6% av våra innehav.
G4-FS11	Andel av tillgångarna som genomgår hållbarhets-screening.	100 %. Se vidare sid 12.

## OM MÄTMETODER

**ANSTÄLLDA:** Rapporten anger antalet anställda per den 31 dec 2015. Årsredovisningen anger medelantalet anställda då detta mått bättre återspeglar personalkostnaderna.

**MILJÖDATA:** Utsläppsdata har hämtats in från leverantörerna. Fullständighet och jämförbarhet har sedan testats internt. För vissa utsläppsposter finns jämförbar information bakåt i tiden men inte för alla. Upplägget för insamlingen kommer därför att vidareutvecklas under 2016.

- Energianvändning för ägda fastigheter: Data (el och värme) finns sedan 2008.
- Hyrda fastigheter: Data om el finns sedan 2008 men för värme blir basåret 2015.
- Tjänsteresor: Fullständig data saknas på grund av att alla resor inte bokats via leverantören (resebyrå) vilket försvårar jämförelser bakåt i tiden. För 2015 finns fullständig data motsvarande 89% av totala kostnaderna för flyg.

Resterande utsläpp har uppskattats baserat på kostnader då uppgifter om resesträckor saknats. En bättre metod arbetas fram under 2016. Tillräcklig data för bilresor finns för att kunna konstatera att dessa utsläpp är betydligt lägre än dem som genereras av flygresorna.

- Miljödata samlas även in för tryckt material, kopieringspapper, returpapper samt elavfall. På grund av aktiva miljöval bedöms miljöpåverkan från dessa poster vara mer begränsad. Tryckeriet som anlitas är Svanenmärkt. Användningen av kopieringspapper (märkt med EU-biomman) har mer än halverats sedan 2011. Elavfallet tas omhand av leverantör för återanvändning, återvinning eller slutlig hantering på ett ansvarsfullt sätt.

**INVESTERINGAR:** Förvaltare som anlitas använder extern och/eller egen analys för att rapportera hur fonderna ligger till när det gäller hållbarhet. Screeningen täcker in samtliga innehav och utförs av Svenska kyrkan.

# BESTYRKANDERAPPORT

## Revisors rapport över översiktlig granskning av Svenska kyrkans nationella nivåns hållbarhetsredovisning för 2015.

Till läsare av Svenska kyrkans nationella nivåns hållbarhetsredovisning

### INLEDNING

Vi har fått i uppdrag av Ordförande för revisionen och Ekonomichefen i Svenska kyrkans nationella nivå att översiktligt granska Svenska kyrkans nationella nivåns hållbarhetsredovisning för år 2015. Organisationen har definierat hållbarhetsredovisningens omfattning i GRI-indexet på sidan 16–19.

### STYRELSENS OCH GENERALSEKRETERARENS ANSVAR FÖR HÅLLBARHETSREDOVISNINGEN

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att upprätta hållbarhetsredovisningen i enlighet med tillämpliga kriterier och utgörs av de delar av Sustainability Reporting Guidelines G4 (utgivna av The Global Reporting Initiative (GRI)) som är tillämpliga för hållbarhetsredovisningen, samt av organisationens egna framtagna redovisnings- och beräkningsprinciper. Detta ansvar innefattar även den interna kontroll som bedöms nödvändig för att upprätta en hållbarhetsredovisning som inte innehåller väsentliga fel, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

### REVISORNS ANSVAR

Vårt ansvar är att uttala en slutsats om hållbarhetsredovisningen grundad på vår översiktliga granskning.

Vi har utfört vår översiktliga granskning i enlighet med RevR 6 Bestyrkande av hållbarhetsredovisning utgiven av FAR. En översiktlig granskning består av att göra förfrågningar, i första hand till personer som är ansvariga för upprättandet av hållbarhetsredovisningen, att utföra analytisk granskning och att vidta andra översiktliga granskningsåtgärder. En översiktlig granskning har en annan inriktning och en betydligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt IAASB:s standarder för revision och god revisionssed i övrigt har. De granskningsåtgärder som vidtas vid en översiktlig granskning gör det inte möjligt för oss att skaffa oss en sådan säkerhet att vi blir medvetna om alla viktiga omständigheter som skulle kunna ha blivit identifierade om en revision utförts. Den uttalade slutsatsen grundad på en översiktlig granskning har därför inte den säkerhet som en uttalad slutsats grundad på en revision har.

Vår granskning utgår från de av styrelsen och generalsekreteraren valda kriterier, som definieras ovan. Vi anser att dessa kriterier är lämpliga för upprättande av hållbarhetsredovisningen. Vi anser att de bevis som vi skaffat under vår granskning är tillräckliga och ändamålsenliga i syfte att ge oss grund för våra uttalanden nedan.

### UTTALANDEN

Grundat på vår översiktliga granskning har det inte kommit fram några omständigheter som ger oss anledning att anse att informationen i hållbarhetsredovisningen inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med de ovan av styrelsen och generalsekreteraren angivna kriterierna.

Stockholm den 15 april 2016  
Grant Thornton Sweden AB

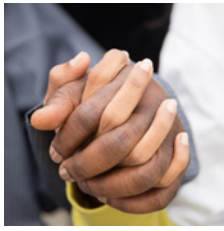


Stefan Norell  
Auktoriserad revisor



Markus Håkansson  
Auktoriserad revisor/Specialistmedlem FAR

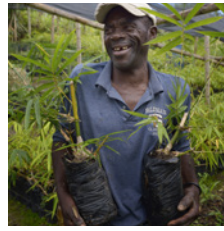
BILDGALLERI



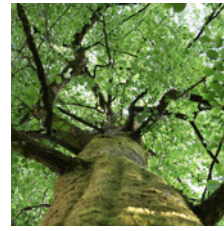
Sid 4  
Foto: Ryan Rodrick Beiler/LWF



Sid 7  
Foto: Paul Jeffrey/ACT/IKON



Sid 9  
Foto: Paul Jeffrey/ACT/IKON



Sid 11  
Foto: Maria Svensk/IKON



Sid 15  
Foto: Annika Deltin

**PRODUKTIONSFAKTA**

TEXT: Kyrkokansliet

BILD: IKON, Svenska kyrkans bildbank, där inte annat anges

PROJEKTLEDARE: Thomas Ekelund, kyrkokansliet

REDAKTÖR: Sara Nordbrand, kyrkokansliet

BILDREDAKTÖR: Gustaf Hellsing, kyrkokansliet

PRODUKTION: Ineko AB

ARTIKELNUMMER: SKI6056

